



## VUOSIKERTOMUS 2024

---

Ehdotus vuosikokoukselle 22.5.2025

---

Vuosi 2024 oli Pyöräilykuntien verkoston 27. toimintavuosi; rekisteröitynä yhdistyksenä Pyöräilykuntien verkosto täytti 19 vuotta.

## TOIMINTA

Pyöräilykuntien verkoston toimintaa ohjasi järjestön voimassa oleva strategia (2019-2025) sekä järjestön itselleen määrittelemät tavoitteet

- edistää pyöräilyä, pyöräilykulttuuria sekä pyöräilyn olosuhteita Suomessa
- lisätä pyöräilyyn ja kävelyyn liittyvää vuorovaikutusta kuntien, valtionhallinnon sekä erilaisten järjestöjen sisällä ja välillä
- välittää uusinta kansainvälistä tietoa kehittämistyön tueksi.

Pyöräilykuntien verkoston toiminnan taloudellisen perustan muodostivat kuntien ja muiden yhteisöjen jäsen- ja palvelumaksut sekä kohdeavustukset.

Vuoden 2024 toiminnan tavoitteeksi asetettiin kuntien kanssa tehtävän yhteistyön ylläpitäminen ja tiivistäminen, jäsenpalvelujen kirkastaminen ja verkostoon kuulumisen tunteen vahvistaminen.

Kuntia tuettiin tarvittaessa ja kuntien pyynnöstä mm. osallistumalla kävelyn ja pyöräilyn edistämisen työryhmiin sekä edistämishelmien laadintaprosesseihin. Kunnat olivat keskeisessä roolissa kohdeavutuksilla toteutetuissa hankkeissa:

Kohdeavustuksilla toteutettiin

- *Fiksusti kouluun* 1.1.2024 – 28.2.2025 (Traficom: liikkumisen ohjauksen valtionavustus)
- *Kestävä kulkutapamuutos kunnissa* 1.1.2024 – 28.2.2025 (Traficom: liikkumisen ohjauksen valtionavustus)
- *Pyöräily-ystävällinen työpaikka* 1.6.2023 – 31.5.2025 (Opetus- ja kulttuuriministeriö: erityisavustus)
- *Pyörämatkailukeskus* 1.1.-31.12.2024 (Traficom; eduskunnan valtiovarainvaliokunnan budjetista (ns. joululahjaraha); Pyöräilykuntien verkoston ja Pyöräiliiton yhteishanke.

Pyöräilykuntien verkoston strategian kärkitoimenpiteitä vietiin käytäntöön muun muassa seuraavilla tavoilla:

## 1. Parhaiden toimintamallien juurruttaminen

Kuntien kanssa tehtiin yhteistyötä useassa hankkeessa, joiden tavoitteena viedä hyviä toimintamalleja käytäntöön eri puolilla Suomea:

- Kestävä kulkutapamuutos kunnissa: Hankkeessa tuettiin kuntia kahdella toimenpidekokonaisuudella: (1) Edistämishjelmat eteenpäin: kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmien toteutuksen vauhdittaminen ja seurannan terävöittäminen. Kuntakäynnit ja edistämishjelmien tilanteen arvioiminen sekä jatkotoimenpiteiden työstäminen 15 kunnan poikkihallinnollisten ryhmien kanssa sekä (2) Uudet infra- ja liikkumisratkaisut tutuiksi: kunnissa toteutettujen aktiivisen liikkumisen ratkaisujen näkyvyyden ja tunnettuuden lisääminen (ks. kohta 2: koulutus ja viestintä parhaista pyöräliikennratkaisuista).
- Fiksusti kouluun: Tietopajatyöskentelyn helmikuussa 2024 aloitti 13 kuntaa. Työskentelyn tuloksena kunnissa toteutettiin mm. kouluympäristöjen olosuhdekartoituksia. Tietopajassa järjestettiin viisi yhteistä etäkoulutusta (ml. olosuhdekartoitukset) sekä kuntakohtaiset palaverit vuoden 2024 kuntien ja koulujen kanssa.
- Pyöräily-ystävällinen työpaikka: Hankkeessa on mukana 10 työpaikkaa, joista kolme edustaa kuntia (Kurikka, Lahti, Raisio). Yhdessä työpaikkojen kanssa hankkeessa valmisteltiin pyöräily-ystävällisen työpaikan kriteerit kolmelle eri osa-alueelle (joista kullakin on kolme tasoa):
  - Pyöräpysäköinti ja olosuhteet
  - Kannusteet ja johtajuus
  - Viestintä ja aktiviteetit
- Pyörämatkailukeskus kehittää pyörämatkailun koordinoitua, kasvattaa pyörämatkailun osaamista kunnissa, kokoaa yhteen sidosryhmiä ja rakentaa kuntien matkailua edistävää Welcome Cyclist -yritysten (yli 640) verkostoa.

## 2. Koulutus ja viestintä parhaista pyöräliikennratkaisuista

Tietoa parhaista pyöräliikennratkaisuista jaettiin webinaareissa ja tapahtumissa.

- *Kestävä kulkutapamuutos kunnissa* -hankkeessa
  - toteutettiin Juhlitaan infraa -toimenpiteitä: osallistuttiin uuden pyöräliikenteen infratstruktuurin avajaistapahtumiin ja tuotettiin "Juhlitaan

infraa! Lentävä lähtö uudelle infralle” -ohjeistus ja toimintamalli sekä huoneentaulu kuntien käyttöön.

- tuotettiin neljä pyöräliikenteen ja jalankulun suunnittelua tukevaa ja ratkaisuja esittelevää virikeaineistoa. Aineistot esiteltiin aamukahviwebinaareissa:
  - Kaksisuuntaisen pyöräilyn mahdollistaminen yksisuuntaisilla kaduilla
  - Pihakadut
  - Käveltävät asuinympäristöt
  - Kevyestä liikenteestä pyöräliikenteeksi – erilaisia väylätyyppejä
- järjestettiin pyöräliikenteen ja jalankulun seminaareja:
  - Velo-city -jälkiseminaari
  - Kaupunkipyöräfoorumi
  - Kävelysymposium
- *Fiksusti kouluun* -hankkeessa tuettiin kuntien ja koulujen työtä aktiivisten, kestävien ja turvallisten koulumatkojen lisäämiseksi ja lyhyiden automatkojen vähentämiseksi. Hankkeessa työskenneltiin kuntiin perustettavien poikkihallinnollisten Fiksusti kouluun -tiimien kanssa. Työskentelymuotona oli etätapaamisiin perustuva Tietopaja. Hanke on osa vuonna 2020 käynnistynyttä Fiksusti kouluun -ohjelmaa, jota toteutetaan yhteistyössä Likes by Jamkin kanssa.
- *Pyörämatkailukeskus* järjesti mm. Bikeland Round Table -tilaisuuksia pyörämatkailun kehittäjille; teemoina mm. reittirakentamisen kilpailutus ja tuotteistaminen sekä maastopyöräreittien suunnittelu.

Tärkeimmät viestintäkanavat jäsenyhteisöille ja keskeisille sidosryhmille olivat

- Pyöräily-uutiskirje, verkkosivut ja sosiaalinen media (Facebook, Instagram)
- Kilometrikisa-uutiskirje ja sosiaalinen media (Facebook, Instagram)
- Pyörämatkailukeskuksen uutiskirje, verkkosivut ja sosiaalinen media (Facebook, Instagram)
- Fiksusti kouluun -uutiskirje, verkkosivut ja sosiaalinen media (Facebook, Instagram).
- Poljin-lehti. Poljin-verkkolehden ulkoasu-uudistus toteutettiin vuonna 2024. Lehdestä ilmestyi numero 1/2024.

### **3. Vaikuttaminen paikalliseen ja valtakunnalliseen päätöksentekoon ja liikennepolitiikkaan**

Valtakunnallisen vaikuttamistyön painopisteitä olivat

- Valtakunnallisen kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman päivitystyön valvominen. Hallitusohjelmakirjauksesta huolimatta edistämishjelman päivittäminen jätettiin toteuttamatta, ja päivitystyö sulautettiin osaksi L12-suunnitelmatyötä. Pyöräilykuntien verkosto vaikutti osaltaan siihen, että jalankulku ja pyöräliikenne tulivat kirjatuiksi osaksi Liikennejärjestelmäsuunnitelmaa.
- Suomi liikkeelle -ohjelma. Pyöräilykuntien verkosto pyrki osaltaan vaikuttamaan siihen, että liikennesektori on mukana Suomi liikkeelle -ohjelman painopisteiden valmistelussa, resurssien suuntaamisessa ja toimenpiteiden toteuttamisessa.

Yleisesti vaikuttamistyötä tehtiin

- pitämällä yhteyttä päätöksentekijöihin sekä kävelyn ja pyöräilyn olosuhteista vastaaviin viranhaltijoihin valtionhallinnon eri tasoilla ja kunnissa.
- asiantuntijatyöryhmissä sekä lausuntojen ja kuulemisten kautta.
- osallistumalla julkiseen keskusteluun eri mediakanavissa
- pitämällä yhteyttä kuntien eri toimialojen edustajiin ja/tai työryhmiin

**4. Pyöräilyn taloushyötyjen osoittaminen on tärkeä vaikuttamisen keino. Kuntia kannustetaan keräämään ja jakamaan tietoa pyöräilyn talousvaikutuksista.**

**5. Pyöräiliikenteen rahoitustason nostaminen kohti YK:n suosittelemaa 20% liikenneinvestoinneista.**

Pyöräilyn taloushyötyjen osoittamiseksi on tärkeä saada ajantasaista tietoa pyöräilyn kustannuksista. Kuntia kannustettiin pyöräiliikenteen investointitason seuraamiseen ja nostamiseen kohti tavoitetasoa.

Tavoitetaso toteutuu ja ylittyy useissa kunnissa. Kuntien omat investoinnit ovat ensiarvoisen tärkeitä, kun valtion investointituki kunnille on romahti alle kaikkien tavoitteiden.

**6. Kannustava kampanjointi pyöräilyn puolesta.**

Vuodenkiertoon vakiintuneina kampanjoina toteutettiin

*Pyöräilyviikko 3.-12.5.2024.*

Liikennerauha-pääteema käänsi katseet kohti turvallista liikenneympäristöä ja joustavaa liikennekulttuuria. Pyöräilyviikolla järjestettiin satoja tapahtumia eri puolilla Suomea. Esimerkkejä Pyöräilyviikon medianäkyvyydestä löytyy Pyöräilyviikon verkkosivuilta <https://pyorailyvuosi.fi/pyorailyviikko-viestinta/>

### *Kilometrikisat: Talvikilometrikisa ja Kilometrikisa*

Talvikilometrikisa järjestettiin 1.1.-29.2. ja Kilometrikisa 1.5.-30.9. Kesällä 2024 saavutettiin Kilometrikisassa jälleen ennätys: mukana oli ensimmäistä kertaa yli 3000 (3183) joukkuetta ja niin ikään ensimmäistä kertaa yli 40 000 (42 462) osallistujaa. Myös Suomen Punaisen Ristin Ketjureaktio-keräyksessä saavutettiin ennätyssumma, 115 804 euroa. Kilometrikisasta viestittiin kisan omien viestintäkanavien (Kilometrikisa-uutiskirje, instagram) lisäksi Pyöräilykuntien verkoston verkkosivuilla ja facebookissa.

### *Vuoden pyöräilykunta*

Vuoden pyöräilykunta -tunnustuksen vuonna 2024 sai Liperin kunta. Perusteena tunnustukselle oli pitkäjänteinen ja pienelle kunnalle poikkeuksellisen kunnianhimoinen työ pyöräilyn edistämisessä. Liperissä on investoitu merkittävästi sujuvampiin ja turvallisempiin olosuhteisiin sekä aktivoitu kaikenikäisiä asukkaita pyöräilemään – pyörämatkailua unohtamatta.

Vuoden pyöräilykunta -tunnustus on myönnetty vuodesta 1991 alkaen esimerkillisestä työstä pyöräilyn edistämiseksi ja sen turvallisuuden parantamiseksi. Tunnustuksen myöntää Pyöräilykuntien verkosto ry pyöräilijöiltä tulleiden ehdotusten perusteella. Vuonna 2020 palkittiin Oulun kaupunki, 2021 Puumalan kunta ja 2022 Kuopion kaupunki.

## **JÄSENYHTEISÖT**

Toimintavuoden aikana verkostosta erosi kuusi kuntaa: Ikaalinen, Juuka, Laihia, Naantali (Visit Naantali), Nurmes ja Oulainen. Verkostoon liittyi kolme uutta jäsenyhteisöä: Afry, Biketti ja Cyklos. Pyöräilykuntien verkostoon kuului vuoden 2024 lopussa 173 jäsenyhteisöä, joista 156 oli kuntia ja kaupungeja.

## HALLINTO JA TALOUS

Pyöräilykuntien verkoston toimintaa johti hallitus, joka kokoontui vuoden aikana viisi kertaa.

Vuosikokoukseen 15.5. saakka hallituksen kokoonpano oli seuraava:

Oskari Auvinen (Kangasalan kaupunki), puheenjohtaja  
Hanna Väättäin (Kuopion kaupunki), varapuheenjohtaja  
Oskari Kaupinmäki (Helsingin kaupunki)  
Jenna Leinonen (Vaalun kunta)  
Anette Korkiakangas (Kokkolan kaupunki)  
Taneli Pärssinen (Turun kaupunki)  
Riikka Kallio (WSP Finland Oy), varajäsen

Vuosikokouksessa 15.5. muodostettiin uusi hallitus:

Oskari Auvinen (Kangasalan kaupunki), puheenjohtaja  
Oskari Kaupinmäki (Helsingin kaupunki), varapuheenjohtaja  
Juha Karppinen (Kuopion kaupunki)  
Anette Korkiakangas (Kokkolan kaupunki)  
Tuija Mikkonen (Inarin kunta)  
Piritta Paavola-Vainio (Varsinais-Suomen ELY-keskus)  
Taneli Satomaa (ent. Pärssinen) (Turun kaupunki)  
Riikka Kallio (WSP Finland Oy), varajäsen

### Työntekijät

Pyöräilykuntien verkostossa työskentelivät toimintavuoden aikana seuraavat henkilöt: Sanna Ojajärvi (toiminnanjohtaja), Matti Hirvonen (johtava asiantuntija); Martti Tulenheimo (erityisasiantuntija), Riina Jorasmaa (Pyörämatkailukeskus, pyörämatkailun asiantuntija, vanhempainvapaalla 11.8.2024 saakka) ja Katja Arpalo (Fiksusti kouluun -hanke, asiantuntija) 1.10. alkaen). Keskimäärin verkostossa oli vuonna 2024 töissä neljä henkilöä.

Vuoden 2024 lopussa verkostossa työskenteli viisi henkilöä.

## Talous

Alijäämäisen talouden tasapainottaminen oli keskeinen tavoite vuodelle 2024. Tässä onnistuttiin huolellisella taloushallinnolla ja henkilötyövuosien vähentämisellä sekä siirtymisellä talouden kvartaaliseurantaan.

Pyöräilykuntien verkoston tilikauden 2024 ylijäämä oli 80 603,51 €. Omaa pääomaa kirjattiin 31.12.2024 yhteensä 52 411,90.

Yhdistyksen taloushallinto ja kirjanpidon palvelut ostettiin vuonna 2024 Talouskonsultointi Mertaaja Oy:ltä. Kirjanpitäjänä toimii Jarno Heikkinen. Tilintarkastajina toimivat tilintarkastusyhteisö Tiliextra Oy:n tilintarkastajat Miro Niska ja Kristian Seemer.

Pyöräilykuntien verkoston jäsenmaksut pysyivät ennallaan vuonna 2024.